

Sygn. akt V KK 353/18

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Krzysztof Cesarz

Protokolant Ewa Sokołowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,
w sprawie skazanego P.Ś.
w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 18 lipca 2019 r.,
kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
niekorzyść
od postanowienia Sądu Okręgowego w J.
z dnia 2 sierpnia 2017 r., sygn. akt VI Kzw [...],
uchylającego postanowienie Sądu Rejonowego w Z.
z dnia 1 czerwca 2017 r., sygn. akt II Ko [...], i umarzającego postępowanie
wykonawcze,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w J. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Z., postanowieniem z 1 czerwca 2017r., na podstawie art. 65 § 1 k.k.w., zamienił P.Ś. orzeczoną wobec niego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z 5 kwietnia 2016 r. za czyn z art. 244 k.k. karę 5 miesięcy ograniczenia wolności, z której do wykonania pozostało 3 miesiące i 18 dni, na

zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 54 dni i orzekł jej wykonanie. Sąd Okręgowy w J., po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2017r. zażalenia obrońcy, uchylił pierwszoinstancyjne postanowienie i – na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. – umorzył postępowanie w przedmiocie zarządzenia wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności, wskazując, że już z dniem 1 lutego 2017r. doszło do wykonania w całości kary 5 miesięcy ograniczenia wolności.

Kasację od prawomocnego orzeczenia Sądu odwoławczego wniósł w dniu 1 sierpnia 2018r. Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 k.k.w. w zw. z art. 57a § 1 k.k.w., polegające na wyrażeniu błędnego poglądu, że wykonanie kary ograniczenia wolności w formie określonej w art. 34 § 1a pkt 1 k.k. następuje z upływem okresu odpowiadającego jej wymiarowi, zapoczątkowanym przystąpieniem skazanego do wykonywania wskazanej pracy niezależnie od liczby godzin wykonanej pracy, oraz błędnym uznaniu, że wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności jest dopuszczalne wyłącznie w czasie poprzedzającym upływ okresu odpowiadającego rozmiarowi orzeczonej kary ograniczenia wolności, zapoczątkowanym zdarzeniem określonym w art. 57a § 1 k.k.w., co skutkowało uchyleniem orzeczenia Sądu *a quo* i umorzeniem postępowania wykonawczego w omawianym zakresie na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. W konsekwencji autor kasacji zażądał uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w J. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna. Wywody w niej zawarte zasługiwały na pełną aprobatę. Ich powtarzanie byłoby zbyteczne, a więc i w jakimś sensie nieracjonalne. Dlatego Sąd kasacyjny za celowe uznał jedynie wskazanie – i to w sposób zwięzły – tej tylko argumentacji, która odegrała kluczową rolę przy podejmowaniu decyzji o uwzględnieniu kasacji.

Przede wszystkim Sąd odwoławczy błędnie utożsamiał odbycie kary ograniczenia wolności w formie określonej w art. 34 §1a pkt 1 k.k. z samym tylko upływem okresu odpowiadającego jej wymiarowi, zapoczątkowanym przystąpieniem skazanego do wykonywania wskazanej pracy, o czym stanowi art.

57a § 1 k.k.w. Tymczasem z tego ostatniego przepisu, ani z resztą z innych regulacji, nie sposób wyprowadzić takiej konkluzji, która – co warto podkreślić – ignorowałaby fakt rzeczywistego niewykonania przez skazanego nałożonej na niego pracy. Zatem aby ustalić, że skazany odbył w całości karę ograniczenia wolności w formie przewidzianej w art. 34 § 1a pkt 1 k.k., konieczne jest łączne wystąpienie dwóch przesłanek w postaci: upływu okresu, na który karę orzeczono, oraz wykonania przez skazanego w całości obowiązku nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne; siłą rzeczy okres odbywania przez skazanego kary ograniczenia wolności w omawianej formie może wykraczać poza czas, na który ją orzeczono.

Odmienne podejście – takie, jakie zaprezentował Sąd II instancji – prowadziłoby do skutków ze wszech miar niepożądanych zarówno z punktu widzenia celów kary, jak i najbardziej ogólnie rozumianej zasady sprawiedliwości.

Dlatego też kategorycznego odrzucenia wymagało zapatrywanie Sądu odwoławczego, że zarządzenie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności na podstawie art. 65 § 1 k.k.w. jest dopuszczalne wyłącznie w czasie poprzedzającym upływ okresu, który odpowiada rozmiarowi orzeczonej kary ograniczenia wolności w formie określonej w art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i który rozpoczęty został w dniu przystąpienia skazanego do wykonywania wskazanej pracy.

Konsekwencją przedstawionej oceny prawnej stało się uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania (art. 537 § 2 k.p.k.).